

แนวทางปฏิบัติ การสอบภาคปฏิบัติการรักษาทางศัลยกรรม การสอบผ่าตัดฟันกรามคุดล่างซี่ที่สาม

1. วัตถุประสงค์ในการสอบ

เพื่อประเมินความสามารถของผู้สอบในการผ่าตัดฟันกรามคุดล่างซี่ที่สาม โดยพิจารณาความสามารถในประเด็นดังต่อไปนี้

1. การปฏิบัติตนตามหลักควบคุมการแพร่กระจายเชื้อ
2. การรวบรวมข้อมูลจากผู้ป่วยเพื่อกำหนดข้อบ่งชี้ในการผ่าฟันคุดได้
3. การประเมินความยากง่ายในการผ่าฟันคุดได้
4. เลือกและใช้เครื่องมือในการผ่าฟันคุดได้
5. เลือกชนิด และปริมาณของยาชาเฉพาะที่ได้
6. เลือกวิธีการทำการฉีดยาชาเฉพาะที่ในช่องปากและประเมินการชาได้
7. ปฏิบัติการผ่าตัดฟันคุดได้
8. จัดการแผลผ่าตัดก่อนการเย็บ และเย็บแผลได้
9. เลือกชนิดของยา และเขียนใบสั่งยาภายหลังการผ่าฟันคุดได้
10. อธิบายข้อปฏิบัติภายหลังการผ่าตัดฟันคุดได้

2. คุณสมบัติเฉพาะของผู้มีสิทธิ์สอบ

ผู้มีสิทธิ์สอบจะต้องมีประสบการณ์การผ่าตัดฟันกรามคุดล่างซี่ที่สามที่มีการกรอกระดูกและแบ่งฟันมาแล้วอย่างน้อย 1 ซี่

3. วิธีการสอบ

3.1 การเตรียมการสอบ

3.1.1 ลักษณะฟันที่ใช้สอบ

ต้องเป็นฟันกรามคุดล่างซี่ที่สามที่จำเป็นต้องได้รับการผ่าตัดโดยการกรอกระดูกและแบ่งฟัน

3.1.2 การนัดหมายในการสอบ

ให้ผู้สอบแจ้งความจำนงกับกรรมการผู้คุมสอบ ในแต่ละคาบนิสิต/นักศึกษาสอบได้ไม่เกิน

2 ยูนิตต่ออาจารย์ผู้คุมสอบ หนึ่งท่าน

3.1.3 เวลาที่ใช้สอบ ไม่เกิน 3 ชั่วโมง นับจากเริ่มการรับผู้ป่วย

3.2 ข้อปฏิบัติในการสอบ

3.2.1 ผู้สอบต้องแจ้งกรรมการสอบก่อนการสัมภาษณ์ประวัติ

3.2.2 กรรมการสอบเริ่มจับเวลาที่ใช้ในการสอบ

3.2.3 ผู้สอบสัมภาษณ์ประวัติ ตรวจร่างกาย แผลผลภาพถ่ายรังสี และรายงานให้กรรมการสอบทราบ

3.2.4 ผู้สอบทำการฉีดยาชา ผ่าตัดฟันคุด และห้ามเลือดหลังการผ่าฟันคุด

3.2.5 ผู้สอบเลือกยาและเขียนใบสั่งยา

3.2.6 ผู้สอบอธิบายคำแนะนำหลังการผ่าฟันคุดให้ผู้ป่วยทราบ

3.3 ขั้นตอนการประเมิน และการให้คะแนน

อาจารย์จะสังเกตและให้คะแนน ขณะที่นิสิต/นักศึกษาสอบผ่าตัดฟันคุด โดยประเมินความสามารถในส่วนต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. การสัมภาษณ์ประวัติและการตรวจร่างกาย ทางระบบ	ขั้นตอนหลัก/ major step
2. การตรวจภายในช่องปากและการแปลผลภาพถ่ายรังสี	ขั้นตอนหลัก/ major step
3. การวินิจฉัยหรือข้อบ่งชี้ในการผ่าฟันคุด และการวางแผนการรักษา	ขั้นตอนหลัก/ major step
4. การให้ข้อมูลผู้ป่วยถึงข้อบ่งชี้ในการผ่าฟันคุด และการสื่อสารกับผู้ป่วย	ขั้นตอนรอง/ minor step
5. การเลือกยาชา	ขั้นตอนรอง/ minor step
6. การฉีดยาชา	ขั้นตอนหลัก/ major step
7. การเลือกเครื่องมือ	ขั้นตอนรอง/ minor step
8. การเปิดแผ่นเหงือก	ขั้นตอนหลัก/ major step
9. การกรอกระดูก	ขั้นตอนหลัก/ major step
10. การแบ่งฟัน	ขั้นตอนหลัก/ major step
11. การจัดการแผลผ่าตัดก่อนการเย็บ และการเย็บแผล	ขั้นตอนหลัก/ major step
12. การเลือกยาและการเขียนใบสั่งยา	ขั้นตอนรอง/ minor step
13. อธิบายข้อปฏิบัติภายหลังการผ่าฟันคุด	ขั้นตอนรอง/ minor step
14. การควบคุมการแพร่กระจายเชื้อและ aseptic technique	ขั้นตอนหลัก/ major step

3.4 เกณฑ์การตัดสินผล

ผู้สอบจะได้รับการตัดสินผลเป็นสอบผ่าน (Satisfied, S) หรือสอบไม่ผ่าน (Unsatisfied, U)

- ผู้สอบผ่าน คือ ผู้ที่สอบผ่านขั้นตอนหลัก (major steps) ทั้ง 9 ขั้นตอน และสอบผ่านขั้นตอนรอง (minor steps) ไม่น้อยกว่า 3 ขั้นตอน จากทั้งหมด 5 ขั้นตอน
- ผู้สอบไม่ผ่าน คือ ผู้ที่สอบไม่ผ่านขั้นตอนหลัก (major steps) อย่างน้อย 1 ขั้นตอน และ/หรือสอบไม่ผ่านขั้นตอนรอง (minor steps) มากกว่า 2 ขั้นตอน หรือเกิดข้อผิดพลาดร้ายแรงระหว่างการรักษา

ผู้ได้ผลการประเมินเป็น U ต้องสอบใหม่

หมายเหตุ

- ระหว่างการสอบ กรรมการสอบสามารถให้คำแนะนำและช่วยเหลือผู้สอบได้บ้างตามความเหมาะสมในแต่ละกรณี
- ข้อผิดพลาดร้ายแรงระหว่างการรักษาคือสิ่งที่เป็นผลเสียต่อผู้ป่วยอันไม่สมควรที่จะเกิดขึ้น กรอไปโดนฟันซี่ข้างเคียง หรือทำให้ฟันข้างเคียงโยกจากการใช้เครื่องมือผิดวิธี หรือจ่ายยาที่ผู้ป่วยมีประวัติแพ้ เป็นต้น

เงื่อนไข/เกณฑ์การประเมิน และเกณฑ์การผ่านการสอบผ่าตัดฟันคุด

หัวข้อ	ประเภท	รายละเอียดการประเมิน	ข้อผิดพลาดที่ควรพิจารณา
1 การสัมภาษณ์ประวัติ และการตรวจร่างกาย ทางระบบ	Major	ระบอบการสำคัญ ข้อมูลทางการแพทย์ที่เกี่ยวข้องและประเมินผู้ป่วยแบบองค์รวม ก่อนทำหัตถการได้	ไม่สามารถประเมินผู้ป่วยในประเด็นสำคัญได้
2 การตรวจภายในช่องปาก และการแปลผลภาพถ่ายรังสี	Major	ตรวจสภาพเหงือก ฟัน และ อวัยวะที่เกี่ยวข้องกับการถอนฟัน และแปลผลภาพถ่ายรังสี	ขาดข้อมูลที่สัมพันธ์กับการวินิจฉัย และการรักษา
3. การวินิจฉัยหรือข้อบ่งชี้ในการผ่าฟันคุด และการวางแผนการรักษา	Major	ให้การวินิจฉัยหรือข้อบ่งชี้ในการผ่าฟันคุด ประเมินความยากง่าย ความเสี่ยงในการผ่าฟันคุด และวางแผนการรักษาได้	ระบุข้อบ่งชี้ในการผ่าฟันคุดไม่ได้
4 การให้ข้อมูลผู้ป่วยถึงข้อบ่งชี้ในการผ่าฟันคุด และการสื่อสารกับผู้ป่วย	Minor	แจ้งข้อบ่งชี้ในการผ่าฟันคุด และสื่อสารกับผู้ป่วยอย่างเหมาะสมในขณะที่ให้การรักษา	ไม่แจ้งข้อบ่งชี้ในการผ่าฟันคุด และ ไม่สื่อสารกับผู้ป่วย
5 การเลือกยชา	Minor	เลือกชนิดและขนาดที่เหมาะสมกับผู้ป่วย	ไม่สามารถให้เหตุผลในการเลือกยชาได้
6 การฉีดยาชา	Major	ฉีดยาชา ประเมินระดับการชา และ แก้วข้อผิดพลาดได้	ฉีดยาชาผิดตำแหน่ง ไม่สามารถประเมินการชาได้ หรือทำให้เกิดอันตรายต่อผู้ป่วย
7 การเลือกเครื่องมือ	Minor	เลือกเครื่องมือได้เหมาะสม	นำเครื่องมือผิดประเภทมาใช้
8 การเปิดแผ่นเหงือก	Major	เปิดแผ่นเหงือกได้ตามแผน หรือเหมาะสม	มีแนวโน้มทำให้เกิดอันตรายต่อผู้ป่วย
9 การกรอกระดูก	Major	กรอกระดูกได้ตามแผน หรือเหมาะสม	มีแนวโน้มทำให้เกิดอันตรายต่อผู้ป่วย
10 การแบ่งฟัน	Major	แบ่งฟันได้ตามแผน หรือเหมาะสม	มีแนวโน้มทำให้เกิดอันตรายต่อผู้ป่วย
11 การจัดการแผลผ่าตัด ก่อนการเย็บ และการเย็บแผล	Major	ทำความสะอาด ลบคมกระดูก แต่งเหงือก และห้ามเลือด ก่อนเย็บเย็บแผลได้ถูกต้อง	มีแนวโน้มทำให้เกิดภาวะแทรกซ้อนหลังผ่าตัด

หัวข้อ	ประเภท	รายละเอียดการประเมิน	ข้อผิดพลาดที่ควรพิจารณา
12 การเลือกยาและการเขียนใบสั่งยา	Minor	เลือกยาที่จำเป็นต้องใช้หลังการถอนฟันได้ และเขียนใบสั่งยาได้ถูกต้อง	ไม่ได้จ่ายยาตามความเหมาะสม สิ่งยาผิด หรือเขียนใบสั่งยาผิด
13 อธิบายข้อปฏิบัติภายหลังการผ่าฟันคุด	Minor	อธิบายการปฏิบัติตนภาวะแทรกซ้อนที่อาจเกิดขึ้นได้และการแก้ไข	ไม่ได้อธิบายให้ผู้ป่วย
14 การควบคุมการแพร่กระจายเชื้อและ aseptic technique	Major	ปฏิบัติโดยใช้ aseptic technique มี infection control ที่ดี และไม่มี contamination	มี contamination หรือมีข้อบกพร่องเกี่ยวกับ aseptic technique

เงื่อนไข

- ระยะเวลาที่ใช้ในการสอบไม่เกิน 3 ชั่วโมง นับจากเริ่มการรับผู้ป่วย

เกณฑ์การสอบผ่าน

- ต้องผ่านทุก Major 9 หัวข้อ และผ่าน Minor ไม่น้อยกว่า 3 หัวข้อ

ใบประเมินการสอบผ่าฟันกรามคุดล่าง

วันที่ _____ เวลาเริ่มทำสอบ _____ เวลายุติการสอบ _____

ชื่อผู้สอบ _____ เลขที่ _____

ผู้ป่วยชื่อ _____ เลขที่บัตร _____ ฟันซี่ _____

หัวข้อ	ประเภท	รายละเอียดการประเมิน	ข้อผิดพลาดที่ควรพิจารณา	ผลประเมิน	
				ผ่าน	ไม่ผ่าน
1 การสัมภาษณ์ ประวัติและการตรวจร่างกาย ทางระบบ	Major	ระบอบการสำคัญ ข้อมูลทางการแพทย์ที่เกี่ยวข้องและประเมินผู้ป่วยแบบองค์รวม ก่อนทำหัตถการได้	ไม่สามารถประเมินผู้ป่วยในประเด็นสำคัญได้		
2 การตรวจภายในช่องปากและการแปลผลภาพถ่ายรังสี	Major	ตรวจสภาพเหงือก ฟัน และอวัยวะที่เกี่ยวข้องกับการถอนฟัน และแปลผลภาพถ่ายรังสี	ขาดข้อมูลที่สัมพันธ์กับการวินิจฉัยและการรักษา		
3 การวินิจฉัยหรือข้อบ่งชี้ในการผ่าฟันคุด และการวางแผนการรักษา	Major	ให้การวินิจฉัยหรือข้อบ่งชี้ในการผ่าฟันคุดประเมินความยากง่าย ความเสี่ยงในการผ่าฟันคุด และวางแผนการรักษาได้	ระบุข้อบ่งชี้ในการผ่าฟันคุดไม่ได้		
4 การให้ข้อมูลผู้ป่วยถึงข้อบ่งชี้ในการผ่าฟันคุด และการสื่อสารกับผู้ป่วย	Minor	แจ้งข้อบ่งชี้ในการผ่าฟันคุด และสื่อสารกับผู้ป่วยอย่างเหมาะสม ในขณะที่ให้การรักษา	ไม่แจ้งข้อบ่งชี้ในการผ่าฟันคุด และไม่สื่อสารกับผู้ป่วย		
5 การเลือกยาชา	Minor	เลือกชนิดและขนาดที่เหมาะสมกับผู้ป่วย	ไม่สามารถให้เหตุผลในการเลือกยาชาได้		
6 การฉีดยาชา	Major	ฉีดยาชา ประเมินระดับการชา และแก้ไขข้อผิดพลาดได้	ฉีดยาชาผิดตำแหน่ง ไม่สามารถประเมินการชาได้ หรือทำให้เกิดอันตรายต่อผู้ป่วย		
7 การเลือกเครื่องมือ	Minor	เลือกเครื่องมือได้เหมาะสม	นำเครื่องมือผิดประเภทมาใช้		

หัวข้อ	ประเภท	รายละเอียดการประเมิน	ข้อผิดพลาดที่ควรพิจารณา	ผลประเมิน	
				ผ่าน	ไม่ผ่าน
8 การเปิดแผ่นเหงือก	Major	เปิดแผ่นเหงือกได้ตามแผน หรือเหมาะสม	มีแนวโน้มทำให้เกิดอันตรายต่อผู้ป่วย		
9 การกรอกระดูก	Major	กรอกระดูกได้ตามแผน หรือเหมาะสม	มีแนวโน้มทำให้เกิดอันตรายต่อผู้ป่วย		
10 การแบ่งฟัน	Major	แบ่งฟันได้ตามแผน หรือเหมาะสม	มีแนวโน้มทำให้เกิดอันตรายต่อผู้ป่วย		
11 การจัดการแผลผ่าตัดก่อนการเย็บและการเย็บแผล	Major	ทำความสะอาด ลบคมกระดูก แต่งเหงือก และห้ามเลือด ก่อนเย็บ	มีแนวโน้มทำให้เกิดภาวะแทรกซ้อนหลังผ่าตัด		
12 การเลือกยาและการเขียนใบสั่งยา	Minor	เลือกยาที่จำเป็นต้องใช้หลังการถอนฟันได้ และเขียนใบสั่งยาได้ถูกต้อง	ไม่ได้จ่ายยาตามความเหมาะสม สั่งยาผิด หรือเขียนใบสั่งยาผิด		
13 อธิบายข้อปฏิบัติภายหลังการผ่าฟันคุด	Minor	อธิบายการปฏิบัติตน ภาวะแทรกซ้อนที่อาจเกิดขึ้นได้ และการแก้ไข	ไม่ได้อธิบายให้ผู้ป่วย		
14 การควบคุมการแพร่กระจายเชื้อและ aseptic technique	Major	ปฏิบัติโดยใช้ aseptic technique มี infection control ที่ดี และไม่มี contamination	มี contamination หรือมีข้อบกพร่องเกี่ยวกับ aseptic technique		
ผลการประเมิน			ผ่าน / ไม่ผ่าน		

เกณฑ์การสอบผ่าน ต้องผ่านทุก Major 9 หัวข้อ และผ่าน Minor ไม่น้อยกว่า 3 หัวข้อ

.....
(ลายเซ็นผู้สอบ)

.....
(ลายเซ็นอาจารย์)